BAB 07 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Saliran

Nota, contoh dan 40 objektif

Ikuti aliran sungai dari hulu ke hilir, kenali sungai dan tasik utama Malaysia, kemudian bandingkan kepentingannya kepada kehidupan serta kegiatan manusia.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 74-85 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

Rajah skema aliran sungai. Hulu, tengah dan hilir mempunyai ciri berbeza; tidak semua sungai membentuk delta yang sama.

Nota dan contoh berlangkah

7.1a Hulu, tengah dan hilir sungai

Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

Air sungai mengalir dari kawasan tinggi menuju kawasan lebih rendah sebelum sampai ke tasik atau laut. Cerun dan kelajuan aliran berubah sepanjang perjalanan itu. Oleh itu, bentuk lurah dan ciri yang terbentuk juga berbeza. Bandingkan beberapa petunjuk serentak untuk mengenal pasti peringkat sungai, bukannya bergantung pada satu perkataan sahaja.

• Hulu sungai mempunyai lurah sempit berbentuk V, cerun curam dan aliran deras.

• Jeram, air terjun dan lubang periuk ialah ciri yang dikaitkan dengan hulu sungai.

• Di peringkat tengah, lurah lebih terbuka dan dihuraikan sebagai berbentuk U; terdapat likuan serta hakisan sungai.

• Di hilir, cerun lebih landai, aliran lebih perlahan dan lurah semakin lebar.

• Hilir dikaitkan dengan pemendapan serta ciri seperti tasik ladam, tetambak dan delta.

Contoh berlangkah: Kawasan rekaan P mempunyai cerun curam dan jeram; Q beraliran perlahan dengan banyak mendapan. Kenal pasti peringkatnya.

1. Bandingkan cerun serta aliran kedua-dua kawasan.

2. Cerun curam dan jeram menyokong ciri hulu.

3. Aliran perlahan dan mendapan menyokong ciri hilir.

Jawapan: P ialah hulu sungai; Q ialah hilir sungai.

Elak silap: Jangan meletakkan delta di hulu; delta berkaitan mendapan berhampiran muara.

Cuba: Apakah peringkat yang lazimnya mempunyai lurah V dan air terjun?

Hulu sungai.

7.1b Tasik ladam dan delta

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

Perubahan alur sungai dan pemendapan dapat menghasilkan bentuk muka bumi baharu. Tasik ladam terbentuk apabila bahagian likuan terputus daripada alur utama. Delta pula berkaitan bahan yang terkumpul di muara apabila aliran menjadi perlahan. Kedua-duanya melibatkan perubahan sungai, tetapi proses serta kedudukan akhirnya tidak sama dan perlu diterangkan secara berasingan.

• Hakisan pada likuan boleh mendekatkan dua bahagian alur sehingga likuan terpenggal.

• Pemendapan menutup sambungan likuan lama dengan alur utama, lalu terbentuk tasik ladam.

• Sedimen ialah bahan seperti lumpur, pasir dan kelikir yang dibawa oleh aliran.

• Di muara, aliran yang semakin perlahan menggalakkan pemendapan sedimen.

• Pengumpulan mendapan boleh membina dan memperluas delta; delta ialah kawasan mendapan di muara sungai.

Contoh berlangkah: Alur utama memotong likuan dan mendapan menutup hujung likuan lama. Apakah bentuk yang tinggal?

1. Kenal pasti bahawa perubahan berlaku pada likuan, bukan muara.

2. Likuan lama terpisah daripada alur utama.

3. Air yang masih bertakung di bekas likuan membentuk tasik khas.

Jawapan: Tasik ladam.

Elak silap: Tasik ladam ialah bekas likuan yang terpisah; delta ialah timbunan mendapan di muara.

Cuba: Mengapakah pemendapan lebih mudah berlaku apabila aliran perlahan?

Aliran yang perlahan kurang berupaya membawa bahan, lalu bahan tersebut terkumpul sebagai mendapan.

7.2a Sungai utama dan lokasinya

Buku teks KPM hlm. 78-79 | Rujukan 2.3.2

Malaysia mempunyai banyak sungai yang berpunca dari kawasan tadahan hujan di tanah tinggi. Nama sungai perlu dipadankan dengan negeri, kawasan aliran atau laut yang ditujunya. Sungai Rajang dan Sungai Kinabatangan terletak di wilayah yang berbeza. Di Semenanjung, beberapa sungai turut menjadi sempadan negeri, menjadikan lokasi dan fungsi saling berkaitan.

• Sungai Pahang terletak di Pahang dan merupakan sungai terpanjang di Semenanjung Malaysia.

• Sungai Rajang di Sarawak ialah sungai terpanjang di Malaysia; alirannya menuju Laut China Selatan.

• Sungai Kinabatangan di Sabah mengalir dari kawasan pergunungan barat daya Sabah ke Laut Sulu.

• Sungai Baram ialah contoh sungai di Sarawak yang berpunca dari Banjaran Iran.

• Sungai Bernam menjadi sempadan Perak-Selangor; Sungai Endau menjadi sempadan Johor-Pahang.

Contoh berlangkah: Betulkan label: Rajang di Sabah dan Kinabatangan di Sarawak.

1. Semak sungai utama Sarawak.

2. Rajang berada di Sarawak.

3. Kinabatangan berada di Sabah.

Jawapan: Rajang: Sarawak. Kinabatangan: Sabah.

Elak silap: Sungai terpanjang di Semenanjung ialah Pahang; sungai terpanjang di seluruh Malaysia ialah Rajang.

Cuba: Ke laut manakah Sungai Kinabatangan mengalir?

Laut Sulu.

7.2b Tasik semula jadi dan tasik buatan

Buku teks KPM hlm. 78-83 | Rujukan 2.3.2

Tasik ialah kawasan takungan air. Sesetengah tasik terbentuk secara semula jadi, sementara yang lain dihasilkan melalui pembinaan manusia. Bezakan asal pembentukan dengan lokasi tasik. Untuk mengenal pasti contoh Malaysia, padankan nama tasik dengan negeri dan kategorinya. Tidak semua tasik mempunyai asal pembentukan yang sama walaupun kedua-duanya menakung air.

• Tasik Bera ialah tasik semula jadi di daerah Bera, Pahang.

• Tasik Chini ialah tasik semula jadi di daerah Pekan, Pahang.

• Loagan Bunut ialah tasik semula jadi di Sarawak, berhampiran kawasan Miri.

• Tasik Kenyir di Terengganu ialah contoh tasik buatan manusia.

• Tasik Temenggor di Perak juga ialah contoh tasik buatan yang berkaitan sistem empangan.

Contoh berlangkah: Kumpulkan Bera, Kenyir, Chini dan Temenggor mengikut asal pembentukan.

1. Kenal pasti contoh semula jadi yang dipelajari.

2. Bera dan Chini ialah tasik semula jadi.

3. Kenyir dan Temenggor ialah tasik buatan.

Jawapan: Semula jadi: Bera, Chini. Buatan manusia: Kenyir, Temenggor.

Elak silap: Tasik Kenyir bukan tasik semula jadi seperti Tasik Bera.

Cuba: Namakan dua tasik semula jadi di Pahang.

Tasik Bera dan Tasik Chini.

7.3a Kepentingan sungai

Buku teks KPM hlm. 80-81 | Rujukan 2.3.3

Sungai menghubungkan alam fizikal dengan kegiatan penduduk. Airnya boleh menjadi sumber untuk pertanian dan kegunaan domestik, manakala alurnya menjadi laluan perhubungan di sesetengah kawasan. Sungai juga menyediakan habitat ikan dan tempat rekreasi. Untuk menjawab soalan huraian, jelaskan fungsi, manfaat serta contoh yang sepadan tanpa menganggap semua sungai sesuai bagi setiap kegiatan.

• Air sungai mengairi tanaman; Sungai Muda menyokong pengairan padi di Dataran Kedah-Perlis.

• Sungai Pahang, Rajang dan Kinabatangan menjadi sumber air untuk kegunaan domestik.

• Aliran sungai yang sesuai boleh digunakan bagi penjanaan hidroelektrik, contohnya sistem Empangan Kenering.

• Sungai Bernam menjadi sempadan negeri, manakala Sungai Golok menjadi sempadan Malaysia-Thailand.

• Sungai membekalkan ikan air tawar dan menjadi laluan perhubungan; Sungai Rajang menghubungkan bandar dengan pedalaman seperti Kapit.

• Sungai Melaka dikaitkan dengan pelayaran rekreasi; Sungai Sedim dan Kiulu menjadi contoh kegiatan meredah jeram.

Contoh berlangkah: Penduduk rekaan menggunakan bot untuk membawa barangan dari pedalaman ke bandar. Kepentingan sungai manakah ditunjukkan?

1. Kenal pasti kegiatan utama, iaitu perjalanan bot membawa barangan.

2. Bezakan kegiatan itu daripada perikanan atau pengairan.

3. Padankan dengan fungsi perhubungan dan pengangkutan.

Jawapan: Sungai menjadi laluan pengangkutan serta perhubungan.

Elak silap: Air sungai ialah sumber air domestik; ini tidak bermaksud air mentah sungai boleh terus diminum.

Cuba: Apakah sungai yang dikaitkan dengan pengairan padi Dataran Kedah-Perlis?

Sungai Muda.

7.3b Bandingkan kepentingan tasik dengan sungai

Buku teks KPM hlm. 81-83 | Rujukan 2.3.3

Tasik dan sungai berkongsi beberapa kepentingan, termasuk menjadi sumber air, sumber ikan, tempat rekreasi dan sebahagian sistem hidroelektrik. Namun, contoh lokasi serta cara penggunaan boleh berbeza. Tasik membentuk kawasan takungan, sementara sungai mempunyai alur yang menghubungkan tempat. Perbandingan yang baik menjelaskan satu persamaan dan satu perbezaan dengan contoh yang tepat.

• Tasik boleh membekalkan sumber air untuk kegunaan harian penduduk setempat, contohnya kawasan Tasik Bera.

• Tasik Bera membekalkan ikan air tawar seperti baung, haruan dan lampam.

• Tasik Chini, Bera, Kenyir, Titiwangsa dan Putrajaya ialah contoh kawasan rekreasi atau pelancongan.

• Takungan yang berkaitan empangan menyokong hidroelektrik; contoh termasuk Temenggor, Murum dan Kenyir.

• Sumber air, sumber protein, rekreasi dan hidroelektrik ialah kepentingan yang boleh dikongsi oleh sungai serta tasik.

• Contoh fungsi khusus sungai dalam bab ini ialah laluan ke pedalaman dan sempadan negeri atau antarabangsa.

Contoh berlangkah: Bandingkan Sungai Rajang dan Tasik Titiwangsa berdasarkan contoh kegunaan dalam bab.

1. Kenal pasti kegunaan Rajang yang dinyatakan sebagai laluan ke pedalaman.

2. Kenal pasti Titiwangsa sebagai kawasan rekreasi.

3. Tulis perbandingan yang mengekalkan nama serta fungsi sepadan.

Jawapan: Sungai Rajang menyokong pengangkutan ke pedalaman; Tasik Titiwangsa menyediakan kawasan rekreasi.

Elak silap: Beri contoh yang sepadan dengan fungsi, bukannya menganggap setiap tasik ialah tapak hidroelektrik.

Cuba: Apakah persamaan Tasik Bera dengan sungai dari segi makanan?

Kedua-duanya membekalkan ikan air tawar sebagai sumber protein.

Latihan objektif

Pilih satu jawapan terbaik, A, B, C atau D. Setiap soalan membawa 1 markah latihan.

Markah saya: _____ / 40

01. Lurah sempit berbentuk V paling berkaitan dengan peringkat

A. hulu sungai

B. muara sahaja

C. delta sahaja

D. hilir sungai

B7Q01 | Asas | 7.1

02. Pasangan ciri yang lazim di hulu sungai ialah

A. teluk dan tanjung

B. jeram dan air terjun

C. delta dan tetambak

D. tasik ladam dan delta

B7Q02 | Asas | 7.1

03. Lurah berbentuk U dan likuan sungai dihuraikan pada peringkat

A. tengah sungai

B. dasar laut

C. puncak gunung

D. hulu sungai sahaja

B7Q03 | Asas | 7.1

04. Apakah sifat aliran yang lazim di hilir sungai?

A. Lebih deras daripada hulu pada setiap masa

B. Deras dengan cerun curam sepanjang alur

C. Terhad kepada air terjun dan jeram sahaja

D. Perlahan dan berliku-liku

B7Q04 | Asas | 7.1

05. Kawasan mendapan di muara sungai dinamakan

A. gunung bongkah

B. selat

C. delta

D. tanjung

B7Q05 | Asas | 7.1

06. Tasik yang terbentuk daripada likuan sungai terpenggal ialah

A. tasik empangan

B. teluk

C. laut utama

D. tasik ladam

B7Q06 | Asas | 7.1

07. Sungai terpanjang di Semenanjung Malaysia ialah

A. Sungai Rajang

B. Sungai Baram

C. Sungai Pahang

D. Sungai Kinabatangan

B7Q07 | Asas | 7.2

08. Sungai terpanjang di seluruh Malaysia ialah

A. Sungai Bernam

B. Sungai Rajang

C. Sungai Pahang

D. Sungai Endau

B7Q08 | Asas | 7.2

09. Sungai Kinabatangan terletak di negeri

A. Sabah

B. Sarawak

C. Perak

D. Pahang

B7Q09 | Asas | 7.2

10. Sungai Bernam menjadi sempadan negeri

A. Perak dan Selangor

B. Sabah dan Sarawak

C. Johor dan Pahang

D. Kedah dan Perlis

B7Q10 | Asas | 7.2

11. Tasik Chini terletak di negeri

A. Kedah

B. Pahang

C. Perak

D. Sabah

B7Q11 | Asas | 7.2

12. Tasik manakah ialah tasik buatan manusia?

A. Tasik Bera

B. Tasik Chini

C. Loagan Bunut

D. Tasik Kenyir

B7Q12 | Asas | 7.2

13. Sungai Muda dikaitkan dengan kegiatan

A. pelayaran di Lautan Artik

B. perlombongan petroleum laut dalam

C. pembentukan gunung lipat

D. pengairan tanaman padi

B7Q13 | Asas | 7.3

14. Ikan air tawar yang diperoleh dari sungai menjadi sumber

A. batuan mantel

B. protein

C. angin

D. petroleum

B7Q14 | Asas | 7.3

15. Sungai yang menjadi sempadan Malaysia-Thailand ialah

A. Sungai Golok

B. Sungai Rajang

C. Sungai Bernam

D. Sungai Pahang

B7Q15 | Asas | 7.3

16. Tasik Titiwangsa ialah contoh tasik untuk

A. aliran ke Laut Sulu

B. sempadan antarabangsa

C. rekreasi

D. perlombongan gas asli

B7Q16 | Asas | 7.3

17. Mengapakah aliran di hulu lazimnya lebih deras berbanding hilir?

A. Pemendapan lebih utama di hulu berbanding hilir

B. Cerun hulu lebih curam

C. Cerun hulu lebih landai

D. Hulu mempunyai delta yang lebih luas

B7Q17 | Faham | 7.1

18. Mengapakah sedimen mudah dimendapkan di hilir?

A. Alur hilir berubah menjadi air terjun

B. Aliran semakin perlahan

C. Cerun menjadi lebih curam

D. Aliran semakin berupaya membawa semua bahan

B7Q18 | Faham | 7.1

19. Perbezaan tasik ladam dengan delta yang betul ialah

A. tasik ladam lubang hakisan hulu; delta lurah berbentuk V

B. tasik ladam hasil empangan; delta hasil runtuhan gerbang laut

C. tasik ladam bekas likuan; delta mendapan muara

D. tasik ladam mendapan muara; delta bekas likuan

B7Q19 | Faham | 7.1

20. Apakah peranan pemendapan dalam peringkat akhir pembentukan tasik ladam?

A. Menghakis leher likuan tanpa meninggalkan bahan

B. Menukarkan seluruh aliran sungai menjadi jeram

C. Menutup sambungan likuan lama dengan alur utama

D. Menambahkan cerun hulu sehingga terbentuk air terjun

B7Q20 | Faham | 7.1

21. Apakah maksud sedimen dalam konteks sungai?

A. Bentuk lurah sempit yang dipotong oleh sungai

B. Air yang bertakung selepas pembinaan empangan

C. Bahan seperti lumpur, pasir dan kelikir yang dibawa aliran

D. Laluan utama air dari kawasan tinggi ke rendah

B7Q21 | Faham | 7.1

22. Pasangan sungai dengan laut yang ditujunya ialah

A. Kinabatangan ke Lautan Artik

B. Kinabatangan ke Laut Sulu

C. Rajang ke Lautan Selatan

D. Rajang ke Laut Sulu

B7Q22 | Faham | 7.2

23. Sungai Rajang mengalir ke

A. Laut China Selatan

B. Lautan Artik

C. Lautan Atlantik

D. Selat Tebrau

B7Q23 | Faham | 7.2

24. Persamaan Tasik Bera dengan Tasik Chini ialah

A. kedua-duanya tasik buatan di Sabah

B. kedua-duanya tasik semula jadi di Pahang

C. kedua-duanya sungai di Sarawak

D. kedua-duanya laut utama

B7Q24 | Faham | 7.2

25. Loagan Bunut ialah tasik semula jadi di

A. Selangor

B. Sarawak

C. Johor

D. Terengganu

B7Q25 | Faham | 7.2

26. Sungai Endau menjadi sempadan antara

A. Kelantan dan Perak

B. Perak dan Selangor

C. Kedah dan Perlis

D. Johor dan Pahang

B7Q26 | Faham | 7.2

27. Mengapakah Sungai Rajang penting bagi kawasan pedalaman seperti Kapit?

A. Menjadi kawasan pelayaran rekreasi Sungai Melaka

B. Menjadi sempadan Malaysia-Thailand

C. Menjadi sumber pengairan Dataran Kedah-Perlis

D. Menjadi laluan pengangkutan dan perhubungan

B7Q27 | Faham | 7.3

28. Persamaan fungsi sungai dan tasik kepada penduduk ialah

A. sumber air domestik dan ikan air tawar

B. semuanya laluan kapal laut dalam dan punca air terjun

C. semuanya sempadan antarabangsa dan pelabuhan laut

D. semuanya menghasilkan petroleum serta gas asli

B7Q28 | Faham | 7.3

29. Mengapakah tasik takungan berkaitan dengan penjanaan hidroelektrik?

A. Membekalkan air masin dari laut untuk semua empangan

B. Menggantikan semua aliran sungai dengan angin

C. Menyediakan takungan air bagi sistem penjanaan

D. Menghasilkan petroleum untuk membakar bahan api

B7Q29 | Faham | 7.3

30. Sungai Melaka dan Sungai Kiulu berkongsi kepentingan dalam bidang

A. perlombongan gas asli

B. sempadan Malaysia-Thailand

C. pengairan padi Kedah-Perlis sahaja

D. rekreasi dan pelancongan

B7Q30 | Faham | 7.3

31. Pernyataan yang tepat tentang sungai sebagai sumber air domestik ialah

A. Air sungai hanya sesuai untuk pengairan dan bukan sumber domestik

B. Semua air sungai mentah pasti boleh terus diminum

C. Semua sumber air domestik mestilah berasal daripada laut

D. Air sungai menjadi sumber bekalan untuk kegunaan harian

B7Q31 | Faham | 7.3

32. Pasangan tasik atau empangan dengan kegunaan yang sepadan ialah

A. Temenggor dengan hidroelektrik

B. Bera dengan gas asli luar pesisir

C. Chini dengan Lautan Pasifik

D. Titiwangsa dengan sempadan negara

B7Q32 | Faham | 7.3

33. Catatan rekaan P: cerun curam, lurah V dan air terjun. Q: lurah luas, cerun landai dan mendapan. Padanan peringkat ialah

A. P hulu; Q hilir

B. P delta; Q gunung

C. P tengah; Q hulu

D. P hilir; Q hulu

B7Q33 | Aplikasi | 7.1

34. Murid menyusun proses: likuan terbentuk → alur memotong likuan → hujung likuan lama tertutup mendapan. Bentuk akhir ialah

A. gunung lipat

B. gerbang laut

C. tasik ladam

D. teluk

B7Q34 | Aplikasi | 7.1

35. Dalam model rekaan, aliran membawa pasir ke muara lalu semakin perlahan. Jika pasir terus terkumpul, bentuk yang mungkin berkembang ialah

A. selat dalam

B. banjaran gunung

C. air terjun hulu

D. delta

B7Q35 | Aplikasi | 7.1

36. Kad atlas perlu disusun mengikut Semenanjung → Sabah → Sarawak. Susunan yang tepat ialah

A. Sungai Pahang → Sungai Rajang → Sungai Kinabatangan

B. Sungai Pahang → Sungai Kinabatangan → Sungai Rajang

C. Sungai Rajang → Sungai Pahang → Sungai Kinabatangan

D. Sungai Kinabatangan → Sungai Rajang → Sungai Pahang

B7Q36 | Aplikasi | 7.2

37. Empat kad ialah Bera, Chini, Kenyir dan Temenggor. Kumpulan tasik buatan yang tepat ialah

A. Bera dan Kenyir

B. Chini dan Temenggor

C. Kenyir dan Temenggor

D. Bera dan Chini

B7Q37 | Aplikasi | 7.2

38. Senario rekaan: petani menyalurkan air sungai melalui tali air ke sawah. Fungsi sungai yang paling langsung ialah

A. rekreasi pelayaran

B. sempadan antarabangsa

C. pengairan pertanian

D. pengangkutan penumpang

B7Q38 | Aplikasi | 7.3

39. Senario rekaan: bot membawa penduduk dari kampung pedalaman ke bandar untuk mendapatkan barangan. Kepentingan sungai ialah

A. pemendapan delta

B. sempadan negeri sahaja

C. pembentukan tasik ladam

D. pengangkutan dan perhubungan

B7Q39 | Aplikasi | 7.3

40. Kumpulan perlu menyatakan satu persamaan serta satu perbezaan sungai dan tasik. Jawapan yang tepat ialah

A. Kedua-duanya sumber protein; sungai tertentu juga menjadi sempadan negeri

B. Kedua-duanya pelabuhan laut dalam; tasik tidak menyokong rekreasi

C. Kedua-duanya sempadan antarabangsa; tasik hanya sumber petroleum

D. Kedua-duanya hanya untuk pengairan; sungai tidak menyokong pengangkutan

B7Q40 | Aplikasi | 7.3

Jawapan dan penerangan

01 A	**02 B**	**03 A**	**04 D**	**05 C**	**06 D**	**07 C**	**08 B**
09 A	**10 A**	**11 B**	**12 D**	**13 D**	**14 B**	**15 A**	**16 C**
17 B	**18 B**	**19 C**	**20 C**	**21 C**	**22 B**	**23 A**	**24 B**
25 B	**26 D**	**27 D**	**28 A**	**29 C**	**30 D**	**31 D**	**32 A**
33 A	**34 C**	**35 D**	**36 B**	**37 C**	**38 C**	**39 D**	**40 A**

01. A | hulu sungai

Hulu sungai mempunyai lurah sempit berbentuk V.

Buku teks KPM hlm. 76 | Rujukan 2.3.1

02. B | jeram dan air terjun

Jeram dan air terjun dikaitkan dengan hulu sungai.

Buku teks KPM hlm. 76 | Rujukan 2.3.1

03. A | tengah sungai

Buku teks menghuraikan lurah U dan likuan pada peringkat tengah.

Buku teks KPM hlm. 76 | Rujukan 2.3.1

04. D | Perlahan dan berliku-liku

Cerun landai berkaitan aliran yang lebih perlahan dan berliku-liku.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

05. C | delta

Delta terbina daripada mendapan di muara sungai.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

06. D | tasik ladam

Tasik ladam terbentuk daripada likuan yang terpisah daripada alur utama.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

07. C | Sungai Pahang

Sungai Pahang ialah sungai terpanjang di Semenanjung Malaysia.

Buku teks KPM hlm. 78 | Rujukan 2.3.2

08. B | Sungai Rajang

Sungai Rajang di Sarawak ialah sungai terpanjang di Malaysia.

Buku teks KPM hlm. 79 | Rujukan 2.3.2

09. A | Sabah

Sungai Kinabatangan berada di Sabah.

Buku teks KPM hlm. 79 | Rujukan 2.3.2

10. A | Perak dan Selangor

Sungai Bernam ialah sempadan Perak-Selangor.

Buku teks KPM hlm. 78 | Rujukan 2.3.2

11. B | Pahang

Tasik Chini terletak di daerah Pekan, Pahang.

Buku teks KPM hlm. 78 | Rujukan 2.3.2

12. D | Tasik Kenyir

Kenyir ialah tasik buatan manusia, manakala tiga pilihan lain ialah tasik semula jadi.

Buku teks KPM hlm. 78 | Rujukan 2.3.2

13. D | pengairan tanaman padi

Sungai Muda menjadi sumber pengairan padi.

Buku teks KPM hlm. 80 | Rujukan 2.3.3

14. B | protein

Ikan air tawar menyediakan sumber protein kepada penduduk.

Buku teks KPM hlm. 81 | Rujukan 2.3.3

15. A | Sungai Golok

Sungai Golok menjadi sempadan antara Malaysia dengan Thailand.

Buku teks KPM hlm. 81 | Rujukan 2.3.3

16. C | rekreasi

Tasik Titiwangsa ialah contoh kawasan rekreasi.

Buku teks KPM hlm. 82 | Rujukan 2.3.3

17. B | Cerun hulu lebih curam

Cerun yang curam di hulu berkaitan aliran yang lebih deras.

Buku teks KPM hlm. 76 | Rujukan 2.3.1

18. B | Aliran semakin perlahan

Apabila aliran perlahan, keupayaan mengangkut bahan berkurang dan pemendapan berlaku.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

19. C | tasik ladam bekas likuan; delta mendapan muara

Tasik ladam ialah bekas likuan terpisah, manakala delta ialah kawasan mendapan di muara.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

20. C | Menutup sambungan likuan lama dengan alur utama

Pemendapan menutup hujung likuan lama sehingga terpisah daripada alur utama.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

21. C | Bahan seperti lumpur, pasir dan kelikir yang dibawa aliran

Sedimen termasuk lumpur, pasir dan kelikir yang dibawa serta ditinggalkan oleh aliran.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

22. B | Kinabatangan ke Laut Sulu

Sungai Kinabatangan mengalir ke Laut Sulu.

Buku teks KPM hlm. 79 | Rujukan 2.3.2

23. A | Laut China Selatan

Sungai Rajang mengalir dari pedalaman Sarawak ke Laut China Selatan.

Buku teks KPM hlm. 79 | Rujukan 2.3.2

24. B | kedua-duanya tasik semula jadi di Pahang

Bera dan Chini ialah tasik semula jadi di Pahang.

Buku teks KPM hlm. 78 | Rujukan 2.3.2

25. B | Sarawak

Loagan Bunut terletak di Sarawak.

Buku teks KPM hlm. 79 | Rujukan 2.3.2

26. D | Johor dan Pahang

Sungai Endau menjadi sempadan Johor-Pahang.

Buku teks KPM hlm. 78 | Rujukan 2.3.2

27. D | Menjadi laluan pengangkutan dan perhubungan

Sungai Rajang dapat dimudiki dan menjadi laluan perhubungan ke pedalaman.

Buku teks KPM hlm. 81 | Rujukan 2.3.3

28. A | sumber air domestik dan ikan air tawar

Sungai dan tasik boleh menyediakan sumber air domestik serta sumber protein.

Buku teks KPM hlm. 82 | Rujukan 2.3.3

29. C | Menyediakan takungan air bagi sistem penjanaan

Takungan air menyokong operasi sistem hidroelektrik pada empangan yang sesuai.

Buku teks KPM hlm. 82 | Rujukan 2.3.3

30. D | rekreasi dan pelancongan

Pelayaran rekreasi di Melaka dan meredah jeram di Kiulu menyokong rekreasi serta pelancongan.

Buku teks KPM hlm. 81 | Rujukan 2.3.3

31. D | Air sungai menjadi sumber bekalan untuk kegunaan harian

Sungai menyediakan sumber bekalan air; itu tidak menjamin air mentah selamat diminum.

Buku teks KPM hlm. 80 | Rujukan 2.3.3

32. A | Temenggor dengan hidroelektrik

Empangan Temenggor ialah contoh yang berkaitan penjanaan hidroelektrik.

Buku teks KPM hlm. 82 | Rujukan 2.3.3

33. A | P hulu; Q hilir

P sepadan dengan hulu; Q sepadan dengan hilir.

Buku teks KPM hlm. 76 | Rujukan 2.3.1

34. C | tasik ladam

Bekas likuan yang terpisah menjadi tasik ladam.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

35. D | delta

Pengumpulan sedimen di muara dapat membentuk dan memperluas delta.

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

36. B | Sungai Pahang → Sungai Kinabatangan → Sungai Rajang

Pahang di Semenanjung, Kinabatangan di Sabah dan Rajang di Sarawak.

Buku teks KPM hlm. 79 | Rujukan 2.3.2

37. C | Kenyir dan Temenggor

Kenyir dan Temenggor ialah tasik buatan; Bera dan Chini semula jadi.

Buku teks KPM hlm. 83 | Rujukan 2.3.2

38. C | pengairan pertanian

Air itu digunakan untuk mengairi tanaman padi.

Buku teks KPM hlm. 80 | Rujukan 2.3.3

39. D | pengangkutan dan perhubungan

Perjalanan bot menghubungkan tempat dan mengangkut penduduk.

Buku teks KPM hlm. 81 | Rujukan 2.3.3

40. A | Kedua-duanya sumber protein; sungai tertentu juga menjadi sempadan negeri

Sumber protein ialah persamaan; sempadan negeri ialah fungsi sungai tertentu dalam contoh bab ini.

Buku teks KPM hlm. 82 | Rujukan 2.3.3

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.